

1

Istvánkúti Nyírjes mini-tanösvény

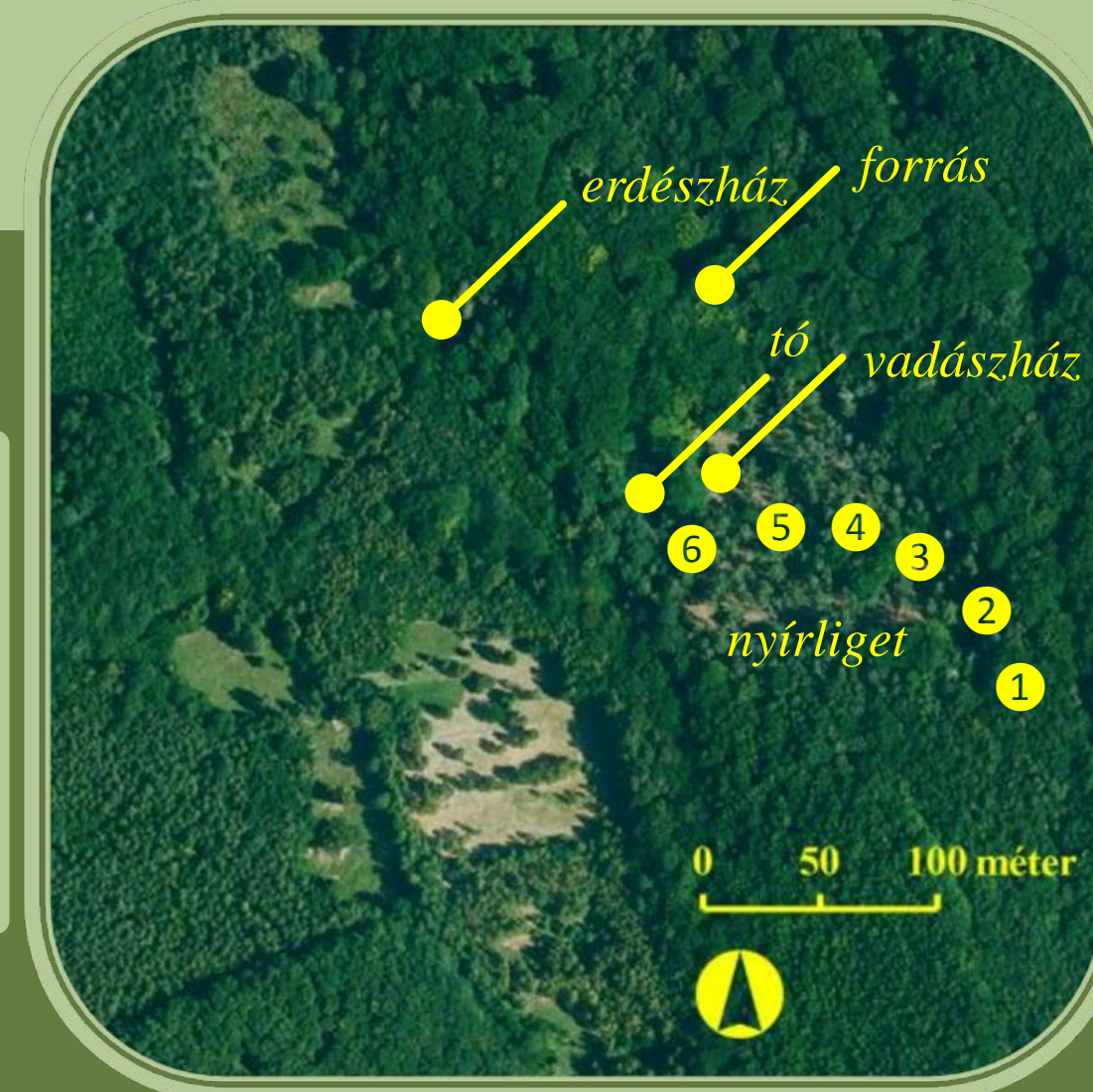
Táji környezet

Ebben a magassági régióban a jellemző vegetációtípusok a *hegyvidéki gyertyános-tölgyesek* és *bükkösök*. Ezek az erdőtípusok a mélyebb és jobb vízgazdálkodású talajokon, vagyis a nem túl meredek hegyoldalakon alakulnak ki. A gyertyános-tölgyesek lombkoronájában a ① *kocsánytalan tölgy* (*Quercus petraea*) mellett nagy számban található a ② *közönséges gyertyán* (*Carpinus betulus*) is, gyakori és jellemző elegyfajuk a jellegzetesen haránt irányban csíkozott kérgű *vadcseresznye* (*Prunus avium*), amely egyben a kertjeinkben ültetett cseresznye őse is. A bükkösök állományalkotó fája a névadó ③ *közönséges bükk* (*Fagus sylvatica*). Ezekben a zárt lombkorona erős árnyékoló hatása, valamint a nehezen bomló avar miatt (a tölgyesekhez viszonyítva) rendszerint fejletlen cserje- és gyepszint alakul ki, és jellegzetes a fejlett, a bükkösökéhez hasonló, kora tavasszal virágzó sokféle hagymás-gumós növény előfordulása, pl. itt a Zemplénben az erdők és patakmenti égerligetek gyepszintjében liláspiros virágtömeget alkotó kárpáti bennszülött ④ *ikrás fogasír* (*Cardamine glanduligera*).

Az átlagosnál savanyúbb alapkőzetten, köves-sziklás meredekebb oldalakon kialakult sekélyebb talajokon az előzőek változatainak is tekinthető *mészkerülő gyertyános-tölgyesek* és magasabban a *középhegységi mészkerülő bükkösök* állományaiban közös a savanyúságjelző fajok megjelenése vagy magasabb száma, ilyenek pl. az *áfonyák* (*Vaccinium* spp.), a ⑤ *korpafüvek* (*Lycopodium* spp., *Diphasium* spp.), a ⑥ *csarab* (*Calluna vulgaris*), a *fehér perjeszittyó* (*Luzula luzuloides*) vagy pl. az *orvosi veronika* (*Veronica officinalis*). Ugyancsak jelentős többféle moha tömeges megjelenése, ilyenek a *közönséges seprűmoha* (*Dicranum scoparium*), a *fehérlő vánkoscsmoha* (*Leucobryum glaucum*), a ⑦ *katalinmoha* (*Atrichum undulatum*), a ⑧ *szőrmohák* (*Polytrichum* spp.), a *pirosszárú moha* (*Pleurozium schreberi*), a *viaszmoha* (*Pseudoscleropodium purum*) vagy a ⑨ *ciprusmoha* (*Hypnum cupressiforme*).

Ugyancsak jellemző, hogy egyes termőhelyeiken nem lomboserdőket, hanem erdészeti kezelések következtében elegyetlen vagy lombelegyes lucosokat találunk. A környéken az erdőgazdálkodást szigorú üzemtervi előírások alapján az Északerdő Zrt. területileg illetékes Hegyaljai Erdészeti Igazgatósága végzi.

Az ember megjelenése előtt a hegyvidék tájait csaknem 100%-ban összefüggő erdők alkották. Amiket ma nyílt helyként észlelünk, azok vagy korábbi emberi tevékenységgel kialakított utak, tisztások illetve hegyi kaszálórétek, vagy valamilyen erdőgazdálkodási tevékenység eredményeképpen éppen nem erdővel borított lécek, véghasználatok, telepítések illetve fiatalosok.

